

‘ಆಚಾರಧರ್ಮ’ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಕಿ : ದಿನಚರ್ಯೆ - ಖಂಡ ೨

ಸ್ವಾನದಿಂದ ಮುಸ್ತಂಜಿಯವರೆಗಿನ

ಆಚಾರಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ

(Science underlying conducts from bathing till sunset)

ಕನ್ನಡ (Kannada)

ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ವಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡುವ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಜಯಂತ ಬಾಳಾಚಿ ಆರವಲೆ

ಸೂಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಪದೇದವರು

ಶ್ರೀಚಿತ್ತಾತ್ಮಕ (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ ಮುಕುಲ ಗಾಡಗಿಳ,
ಸೌ. ಪ್ರಯಾಂಕಾ ಸುಯಂತ ಗಾಡಗಿಳ ಮತ್ತು ಇತರರು

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಸನಾತನದ ಗ್ರಂಥಸಂಪತ್ತಿನ ಅಧಿಕೀಯತೆ !

ಸನಾತನದ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಮಾರು ತೀ. ೭೦ ರಷ್ಟು ಬರವಣಿಗಳು
‘ಸೂಕ್ತ ದಿಂದ ಪದೇದುಕೊಂಡ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನ’ವಾಗಿದ್ದು, ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಜ್ಞಾನದ
ತುಲನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಅಧಿಕೀಯವಾಗಿದೆ !

प्रकाशकरु : श्री सिद्धेश्वर धर्मजग्रुति संस्था
Shree Siddheshwar Dharmajagruti Sanstha
म.स०. 2बि-29व, इंदिरानगर, कुक्कुटकोटी,
भारत 576 101, कर्नाटक. दो.के. : +91 93424 35617
जल्तर दो.के. (सोवा) : +91 (0832) 2312664
ई-अ०चे : granth@sanatan.org

मुख्यप्रयोग वरिकल्पने : सौ. ज्ञानवी रमेश शिंदे
श्री. गणेश राजाराम कामते

‘दिनजरिंगे संबंधिसिद्ध आचारगळु मत्तु अवृगळ हिंदिन शास्त्र’ ई मूल
विंडद (मौदल अवृत्ति : २०.१०.२००८) मूरु अवृत्तिगळु प्रकाशितगोंदिवे.
यी फैलवरि २०१६ रली ई मूल विंडवन्नु ‘सूनद मौदलिन आचारगळ
शास्त्र’ मत्तु ‘सूनदिंद मुस्सूंजेयवरेगिन आचारगळ हिंदिन शास्त्र’ ई वि
विंडगळली विभजसलागिदे.

First Edition : Gurupratipada, Kaliyug Varsh 5117
(23rd February 2016)

Second Edition : Vatasavitri Vrata, Kaliyug Varsh 5125
(3rd June 2023)

Translated from the original Marathi text ‘Snanapasun
divelaganiparyantchya acharanmagil shastra’

प्रस्तुत ग्रंथवृ हिंदी, अंग्ल मत्तु तेलुगु भाषेगळलू, लघुविदे.

अनुवादकरु : श्रीमति अश्विनी प्रेभु, डा. प्रकाश घाळे
श्री. गणेश राजाराम कामते

मुद्रणस्थळ : आमोदा गृहीकॉ, बेंगलुरु – 560 010.

दैणंग वर्तमान : ₹ 90/-

ISBN : 978-93-87641-99-0

३३ ग्रंथ क्र. : 233

© प्रकाशकरु All rights are reserved. No part of this publication maybe
reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by
any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without
prior written permission of the original publisher. Violators will be liable for
criminal / civil action.

ಗ್ರಂಥದ ಸಂಕಲನಕಾರರ ಪರಿಚಯ

**ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾ. ಜಯಂತ ಆರ್ಥಲೀಯವರ
ಅಧ್ಯಾತ್ಮೀಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ !**

೧. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ‘ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ’ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ
೨. ಶೀಪ್ರತ್ಸ್ವಾರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ‘ಗುರುಕೃಪಾಯೋಗ’ ಎಂಬ ಸಾಧನಾರ್ಥಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿ : ಇದಕ್ಕನುಸಾರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ೧೦.೫.೨೦೭೫ ರವರೆಗೆ ೧೨೫ ಸಾಧಕರು ಸಂತರಾಗಿದ್ದು, ೧.೦೯೧ ಸಾಧಕರು ಸಂತತ್ವದೇಂದೆ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
೩. ಆಚಾರಧರ್ಮಪಾಲನೆ, ದೇವತೆಗಳು, ಸಾಧನೆ, ಆದರ್ಶ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶುಲ್ಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
೪. ಹಿಂದುತ್ವವಾದಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆ ‘ಸನಾತನ ಪ್ರಭಾತ’ದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ-ಸಂಪಾದಕರು
೫. ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ (ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ) ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್್ದೇಷ (ರಣಣ)
೬. ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಸಂತರು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಹಿಂದುತ್ವವಾದಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ !

(ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ [‘www.Sanatan.org/Kannada’](http://www.Sanatan.org/Kannada))

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾ. ಆರ್ಥಲೀಯರ ಸಾಧಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆ !

ಸ್ತೋಲದೇಹಕ್ಕಿಂತು ಸ್ಥಳಕಾಲಗಳ ಪರಿಮಿತಿ ।
ಹೇಗಿರಲಿ ಸದಾ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ॥
ಸನಾತನ ಧರ್ಮವಿಹಂಡು ನನ್ನ ನಿತ್ಯರೂಪ ।
ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ॥

Jayant Balaji Munde
17.5.1996

ಸನಾತನದ ಸೂಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧಕರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮೀಯತೆ !

ಸೂಕ್ತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ
ಸಾಧಕರು ಪೃಥಿವೀಯ ಮೇಲೆ
ವಲ್ಲಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿರದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
ದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ
ಆಳವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು
ಸೂಕ್ತ ದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಇವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು
ಫಟನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ, ಯಜ್ಞ

ಯಾಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸೂಕ್ತ-ಪರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಶ್ವರನಿಂದ ಸಿಗುವ
ಸಾತ್ವಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಆಸುರಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನೂ
ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಗುರುಕೃಪೆಯ ಬಲದಿಂದ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿರೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

(ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ‘*’ ಕ್ಷಾಗಿಸಲಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

೧. ಸಾನಾತನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೮	
*	ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸುವಾಸಿತ ಎಣ್ಣೆ / ಉಟಣ ಹಣ್ಣಿ ಏಕೆ ಸಾನ ಮಾಡಬೇಕು ?	೧೯
*	ಸಾನಾತನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಮಚದಪ್ಪು ಕಲ್ಲುಪೆನ್ನು ಏಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ?	೨೯
೨. ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಗೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೩೩	
*	ಮೋಣಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ಕುಳಿತು ಏಕೆ ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಗೆಯಬಾರದು ?	೩೫
೩. ಉಡುಪುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೪೦	
೪. ತಿಲಕಧಾರಕ ಮಾಡುವುದರ ಬಗೆಗಿನ ಆಚಾರಗಳು	೪೦	
೫. ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೪೨	
೬. ಸೂರ್ಯಾಸನಮಸ್ಯಾರ ಮಾಡುವುದು (ರೇಖಾಚಿತ್ರಸಹಿತ)	೪೩	
೭. ಹೋಮ	೪೯	

೮.	ತುಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು	೪೯
೯.	ದೇವರ ಪೂಜೆ	೫೦
೧೦.	ಶುಭಸೂಚಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಶುಭ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು	೫೧
೧೧.	ಉಂಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೫೨
೧೨.	ಉಂಟದ ನಂತರ ವಾಮಕುಣ್ಣಿ ಮಾಡುವುದು	೫೩
೧೩.	ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಆಚಾರಗಳು	೫೪
೧೪.	ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಆಚಾರಗಳು	೫೫
೧೫.	ನಿದ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರಗಳು	೫೬
೧೬.	ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಾಮಜಪ	೫೭
೧೭.	ಸಂಕಲನಕಾರರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿ	೫೮

ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೭೨ ರವೆರೆಗೆ ಸೆನಾತನದ ಇಂಂಗ್ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಬಂಗಾಲಿ, ಒರಿಯಾ, ಗುರುಮುಖಿ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ನೇಪಾಲಿ, ಜಮನ್, ಸರ್ಬಿಯನ್, ಫೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಂನಿತ್ರೆ ಈ ೧೨ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ₹೨,೫೫,೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು !

ಪರಾತ್ಮರ ಗುರು ಡಾ. ಜಯಂತ ಆತವಲೆಯವರ 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿನ ಕುರಿತಾದ ವಿವೇಚನೆ !

ಇ.ಇ.೧೦೨೧ ರಿಂದ 'ಸಪ್ತಷಿಂಧ' ಜೀವನಾದಿಪಟ್ಟಿಯ ವಾಚನದ ಮಾಡುವುದಿಂದ ಸಪ್ತಷಿಂಧ ಆಜ್ಞ್ಯಾಯಂತೆ ಪರಾತ್ಮರ ಗುರು ಡಾ. ಆತವಲೆಯವರನ್ನು 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 'ಪ.ಪ್ರೂ. [ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ]' ಮತ್ತು 'ಪರಾತ್ಮರ ಗುರು' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಸಾರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನವಾದ ನಂತರ ತುಳಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿ ವೃಂದಾವನವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ‘ಶುಭಂ ಕರೋತಿ...’ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ದೀಪ ಹಚ್ಚುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ದೂರದರ್ಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆಚಾರಗಳ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳು ಬಹುದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ರಜ-ತಮಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸತ್ಯಗುಣವು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಆಚಾರಗಳ ಆಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನದಿಂದ ಮುಸ್ಸಂಚಯವೆಿಗನ ಆದರ್ಶ ದಿನಜಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಸೂಕ್ತಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಾರಣಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಆಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಆಚಾರಧರ್ಮದ ಮಹಾನೆತಿ ತಿಳಿದು ಅದರ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೂ ಅದರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ !
– ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಸನಾತನದ ಇಬ್ಬರೂ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿರುದು ಸೇರಿಸಿರುವುದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣ

ನಾಡಿಪಟ್ಟಿಷ್ಠಾಚನದ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಸಪ್ತಾರ್ಖಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಗಳನುಸಾರ
ರಿ.ಇ.ಇ.೨೦೨೦ ರಿಂದ ಸದ್ಗುರು (ಸೌ.) ಬಿಂದಾ ನೀಲೇಶ ಸಿಂಗಬಾಳರನ್ನು
‘ಶ್ರೀಸತ್ತಾಶಕ್ತಿ’ (ಸೌ.) ಬಿಂದಾ ನೀಲೇಶ ಸಿಂಗಬಾಳ’ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರು (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ
ಮುಕುಲ ಗಾಡಗಿಳರನ್ನು ‘ಶ್ರೀಸತ್ತಾಶಕ್ತಿ’ (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ ಮುಕುಲ ಗಾಡಗಿಳ’
ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಸಂತರು ಸಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ
ಡಾ. ಆರವಲೆಯವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.